

**Громадська організація  
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ  
учасників міжнародної  
науково-практичної конференції**

**«ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ  
РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ  
ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ  
НАУК»**

**13–14 серпня 2021 р.**

**Одеса  
2021**

УДК 37.01+159.9(063)  
П 76

П 76      **Пріоритетні напрями розвитку сучасних педагогічних та психологічних наук:** Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (13–14 серпня 2021 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2021. – 116 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 37.01+159.9(063)

© Автори статей, 2021  
© Південна фундація педагогіки, 2021

### **СЕКЦІЯ 3. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ**

**Нестеренко П. О.**

АКТУАЛЬНІСТЬ ІСТОРИКО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ  
В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ПОСТАТІ ВИДАТНОГО  
ПСИХОЛОГА М.Я. ГРОТА (1852-1899)..... 48

### **СЕКЦІЯ 4. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА**

**Антонова З. О., Рикова О. О.**

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СЦЕНІЧНОЇ ВИСТАВИ  
У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ..... 52

**Артеменко О. С.**

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО  
ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ..... 55

**Бартенєва І. О.**

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ  
З ДІТЬМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ НА УРОЦІ ..... 58

**Зайченко Н. І.**

ПРАСОЛОГІЯ ЯК ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ  
ІСПАНСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ НА МЕЖІ ХІХ – ХХ СТОЛІТЬ ..... 62

**Малецька О. Б.**

ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДИСЦИПЛІНОВАНOSTІ  
У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ..... 65

**Медвідь К. В.**

ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ  
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ..... 68

**Музика М. М.**

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ  
ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ..... 70

**Мулик К. О.**

СУТНІСТЬ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО ІНТЕГРОВАНОГО  
НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ  
МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ  
У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ..... 73

**Ноздрова О. П.**

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД  
У РОБОТІ ПЕДАГОГА З ВАЖКОВИХОВУВАНИМИ ДІТЬМИ..... 76

**Пшик З. Є.**

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ У ДІТЕЙ СТАРШОГО  
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР..... 80

**Сенейко М. А.**  
ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ  
У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ..... 82

**Сі Цзечень**  
ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ  
СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ..... 85

**Скінчак Х. І.**  
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ  
ОСОБИСТІСНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ..... 88

**Тарновецька Н. Я.**  
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
БАТЬКІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ..... 91

**Трофімчук Н. В.**  
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ .... 94

## **СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ**

**Димар Н. М.**  
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ  
МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ  
ЗАНЯТЬ ІЗ БІОЛОГІЇ З ОСНОВАМИ ГЕНЕТИКИ ..... 99

**Кара М. І.**  
ВИКОРИСТАННЯ ЕЙДЕТИКИ В ОСВІТНЬОМУ  
ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ..... 102

**Nazarenko O. I.**  
NEUROLINGUISTIC PROGRAMMING AS ONE  
OF THE APPROACHES FOR FOREIGN LANGUAGE STUDYING..... 106

**Слушний О. М.**  
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕДАГОГІЦІ  
ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ..... 108

## **СЕКЦІЯ 6. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ**

**Мороз Г. М.**  
ІННОВАЦІЙНІ STEM ТА STEAM ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ  
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ  
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИПУСКНИКІВ ..... 113

## СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ

Димар Н. М.

асистент кафедри біології

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця*

*м. Київ, Україна*

### ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ БІОЛОГІЇ З ОСНОВАМИ ГЕНЕТИКИ

У зв'язку з тим, що протягом останніх десятиліть спостерігається бурхливий розвиток біологічної науки, професійна підготовка майбутніх фахівців медичного та фармацевтичного профілю має тенденцію до збільшення обсягу навчального матеріалу, зокрема із біології клітини, молекулярної біології, а також і медичної екології. Формування екологічної компетентності займає не останнє місце в сучасній освітній системі, оскільки вирішення глобальних екологічних проблем потребує підвищення екологічної культури суспільства [2].

Компетентність визначається як отриманий досвід, як тривалий процес набуття умінь на навичок, що необхідні для досягнення високого рівня майстерності у певній сфері життєдіяльності, зокрема професійній, і являє собою не лише комплекс знань, сукупність умінь та навичок, а й уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичному житті [5].

Формування екологічної компетентності забезпечує набуття студентами комплексу знань, умінь та навичок, що дають високий рівень розуміння причин змін фізіологічних показників людини у нових екологічних умовах, здатність ефективно оцінювати ситуацію та рішучість до складних дій, що дозволяє пристосовуватись та виживати у нових і навіть екстремальних для організму умовах [4].

Екологічна компетентність включає такі складові, як мотиваційна, когнітивна, діяльнісна, ціннісна, емоційно-вольова, які у своїй сукупності дозволяють сформувати у студентів цілісну уяву про структуру та функціонування екосистем, їх зміну під впливом діяльності людини, ставлення до природи як до унікальної цінності. Формування базових екологічних знань та здатності до екологічного мислення відносять до

когнітивної компоненти екологічної компетентності. Мотиваційна компонента – це практична мотивація до екологічної діяльності. Діяльнісна компонента включає освоєння пізнавальної, практичної, природоохоронної та рекреаційної форм екологічної діяльності, що в свою чергу потребує вольових якостей особистості – це емоційно-вольова компонента екологічної компетентності. Ціннісна компонента полягає у еколого-гуманістичному підході в розумінні еколого-естетичної цінності природоохоронних об'єктів [4].

Особливістю викладання дисципліни «Біологія з основами генетики» для студентів фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця є стислість курсу і порівняно високий обсяг годин, виділених для самостійної роботи студентів, що повинно враховуватись при організації практичних занять, а також потребує оптимізації аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів.

Беззаперечно, важливою формою організації навчальної діяльності є лекція як вид аудиторної роботи студентів та викладача, що дає цілісне уявлення про предмет вивчення, ознайомлює із новітніми дослідженнями із конкретної теми, формує креативне мислення та мотивацію до більш глибокого вивчення теми під час самостійної підготовки до практичних занять. Логічність та послідовність у подачі матеріалу згідно сформульованої мети, мотивація до пошуку шляхів вирішення проблеми самостійно, формулювання обґрунтованих висновків дозволяє зацікавити майбутніх фармацевтів у вивченні дисципліни.

Метою практичних занять із біології з основами генетики є закріплення отриманих під час лекцій та опрацювання рекомендованої літератури теоретичних знань шляхом виконання певних лабораторних завдань, вирішення ситуаційних задач, розв'язання тестових завдань. Для оптимізації підготовки до практичних занять із біології з основами генетики колективом викладачів кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця розроблено та застосовуються різноманітні засоби навчання: методичні розробки практичних занять, методичні рекомендації до організації самостійної підготовки студентів до практичних занять, а також посібник з практичних занять [1]. Опрацювання теоретичного матеріалу, відповіді на короткі запитання із теми, розв'язок тестових завдань із декількома правильними відповідями і тестових завдань із однією правильною відповіддю формату КРОК-1 дозволяє студентам підготуватись до практичного заняття, систематизувати знання із теми, виявити важкі для розуміння питання, які можна обговорити протягом заняття із викладачем [3].

Підбираючи ситуаційні задачі і логічні завдання для практичного заняття, важливо враховувати його дидактичну мету, які навички і вміння розвиваються при розв'язанні даних завдань, яких теоретичних

знань вона потребує, в чому має проявитись творчий підхід студентів при розв'язуванні цих завдань. Слідуючи дидактичній меті занять, важливо формулювати запитання таким чином, щоб розвивати логічне мислення та стимулювати креативність студентів у вирішенні завдань чи ситуаційних задач. Зокрема, вивчаючи збудників протозойних природно-осередкових захворювань потрібно чітко вказати на взаємозв'язок «збудник – переносник збудника – хазяїн». Життєвий цикл збудника паразитарного захворювання не може продовжуватись без потрапляння його певної стадії в організм специфічного переносника-комахи, при укусі якої паразит, послідовно змінивши ряд стадій в організмі комахи, потрапляє в організм людини. Таким чином, збудник протозойного захворювання людини змінює кілька середовищ існування, кожне із яких характеризується певними екологічними чинниками. Кожна життєва стадія паразита потребує ряд специфічних умов для свого розвитку, а тому не кожна така стадія є інвазивною для людини, тобто такою, яка продовжить життєвий цикл і викличе в організмі людини патологічні зміни та симптоми захворювання. Аналіз екологічних особливостей паразитів, їхніх переносників, резервуарів у природі, розуміння необхідності для розвитку паразитів сукупності специфічних екологічних чинників дозволяє студентам усвідомлено підходити до вивчення заходів громадської та особистої профілактики паразитарних захворювань і самостійно формулювати висновки про те, що, оскільки явище паразитизму є однією із поширених форм симбіозу як біотичного екологічного чинника, паразити-збудники захворювань людини є невід'ємною частиною будь-якого біоценозу. Таким чином, такі ситуаційні задачі сприяють підвищенню рівня професійних, комунікативних та екологічних компетенцій майбутнього фармацевта.

На заключному етапі проведення практичного заняття із вивчення розділу екології та медичної паразитології проводиться контроль та оцінка рівня сформованості екологічної компетенції студентів. Важливо зрозуміти, наскільки студенти зацікавлені в поглибленні екологічних знань, чи сформована у них мотивація до участі екологічній діяльності, наскільки результативно вони розв'язують навчальні задачі з екології людини та медичної паразитології. Для цього застосовується інтерпретація результатів лабораторних досліджень студентів в комплексі із застосуванням тестового контролю знань, результати яких дають можливість об'єктивно та оперативно оцінити рівень засвоєння начального матеріалу усією групою студентів та виявити недоліки у теоретичній підготовці кожного зокрема.

Враховуючи, що компетентнісний підхід у сучасній медичній освіті вимагає застосування комплексу навчальних засобів та технологій у навчанні для формування майбутнього фармацевта не лише як фахівця своєї справи, але й різносторонньо розвиненої особистості, яка здатна

та прагне до саморозвитку, заняття із біології з основами генетики, зокрема із тем, що стосуються екології та медичної паразитології, важливо проводити таким чином, щоб студенти були максимально зацікавлені в оволодінні не лише екологічними компетенціями загального характеру, але й професійними екологічними компетенціями.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Біологія: Посібник з практичних занять / О.В. Романенко, М.Г. Кравчук, В.М. Грінкевич; За ред. О.В. Романенка. – К.: Медицина, 2006. – 176 с.
2. Концепція екологічної освіти України // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2002. – № 7.
3. Старостенко О.В., Руда О.Ю., Димар Н.М. Застосування засобів навчання під час організації самостійної підготовки студентів до практичних занять з медичної біології в закладах вищої освіти // International scientific and practical conference «Pedagogy and psychology in the modern world: interaction vectors», May 28-29, 2021.Włocławek: «Baltija Publishing». – P. 121-124.
4. Титаренко Л. М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університетів. Автореф. дис. .. канд. пед. наук: 13.00.07. – К., 2007. – 20 с.
5. Starostenko O.V., Kravchuk M.G., Dymar N.M., Romanenko O.V. The role of medical biology in the formation of medical students' professional competence // Nowoczesna edukacja: filozofia, innowacja, doświadczenie – Nr 2(6). – Łódź: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności, 2016. – S. 125-130.

**Кара М. І.**

студентка факультету психології, педагогіки та соціальної роботи  
*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка*  
*м. Дрогобич, Львівська область, Україна*

### ВИКОРИСТАННЯ ЕЙДЕТИКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасному світу характерні динамічні зміни, швидкоплинність суспільних процесів, великий інформаційний потік, який доволі швидко втрачає свою актуальність. Тому сучасний вихователь повинен навчити дітей швидко і легко сприймати, засвоювати, відтворювати інформацію і використовувати набуті знання на практиці. Це можливо